

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่ ๑๔๘๒
วันที่ - ๗ ก.ค. ๒๕๕๓ ๑๓.๑๙

ที่ ทส ๐๔๐๒.๔/๒๕๕๓

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

ด คุณวิชิต ใจดี

เรื่อง การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และ State Oceanic Administration

เรียน เลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๐๔๐๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓
- ๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๐๔๐๒/๔๓๒
ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๓
- ๓. สำเนาหนังสือเสนอข้อคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๖ ฉบับ
- ๔. บันทึกความเข้าใจฉบับภาษาอังกฤษและภาษาไทย
- ๕. สำเนาหนังสือ State Oceanic Administration ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒
- ๖. สำเนาหนังสือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๔๐๒.๔/๗๓๕
ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒
- ๗. สำเนาหนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๑๒๓๕
ลงวันที่ ๒๐ กรกฏาคม ๒๕๕๓

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

(๑) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พิจารณาเห็นชอบให้มีความร่วมมือทางด้านทะเล ระหว่าง State Oceanic Administration (SOA) สาธารณรัฐประชาชนจีน และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๒) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ State Oceanic Administration ได้ร่วมกันจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding on Marine Cooperation) และเสนอร่างบันทึกความเข้าใจตั้งกล่าวให้สำนักความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา

(๓) สำนักความร่วมมือฯ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๔๐๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ นำส่งรายละเอียดข้อแก้ไขร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว และขอให้นำร่างบันทึกความเข้าใจฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

(๔) State...

๔) State Oceanic Administration "ได้ส่งร่างบันทึกความเข้าใจฯ ซึ่งได้แก้ไขเบื้องต้นตามความเห็นของกรมฯ และสำนักความร่วมมือฯ ให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณา ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้ให้ความเห็น สรุปดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๔.๑ ในด้านสารัตถะ ไม่มีข้อขัดข้อง หากส่วนราชการเจ้าของเรื่องเห็นว่า เห็นชอบและสามารถปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับ รวมทั้งได้จัดเตรียมงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๔.๒ เสนอแก้ไขถ้อยคำและเพิ่มเติมข้อความในร่างบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว

๔.๓ ร่างบันทึกความเข้าใจฯ เป็นการทำความตกลงความร่วมมือที่น่าจะเป็น หนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการรัฐสภา ก่อนดำเนินการให้มีผล ผูกพัน โดยส่วนราชการเจ้าของเรื่องเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นต่อคณะกรรมการรัฐสภา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความเห็นประกอบเพื่อพิจารณาด้วย และโดยที่ร่างบันทึกความเข้าใจฯ กำหนด พันธกรณีด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกำหนดให้ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากการร่วมเป็นของ ภาคีทั้งสองร่วมกัน จึงอาจส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น ดังนั้น ร่างบันทึกความเข้าใจฯ น่าจะเป็นหนังสือ สัญญาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก่อนดำเนินการให้มีผลผูกพัน

๑.๒ ผลการดำเนินงาน

๑) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง "ได้พิจารณาปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจฯ ตามความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ และได้มีหนังสือขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรธรรมชาติ กรมประมง กรมอุตุนิยมวิทยา กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (กรมเจ้าท่า) และกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๒) หน่วยงานต่างๆ "ได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็น และเสนอแนะแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว ดังนี้ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒.๑ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พิจารณาเห็นชอบในหลักการกับร่างบันทึกความเข้าใจฯ โดยมีข้อเสนอแนะ แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้แก้ไขตามข้อเสนอแล้ว

๒.๒ กรมทรัพยากรธรรมชาติ

พิจารณาไม่ขัดข้องในการลงนาม

๒.๓ กรมประมง

พิจารณาเห็นด้วยกับการแก้ไขบันทึกความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

๒.๔ กรมอุตุนิยมวิทยา

ขอให้พิจารณาถึงประโยชน์ ข้อดี ข้อเสีย ความได้เปรียบ เสียเปรียบ ที่ประเทศไทยจะได้รับ รวมทั้งความพร้อมด้านนักวิจัยและเงินทุน และการหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านภัยพิบัติทางทะเล ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งพิจารณาแล้ว

เห็นว่า...

เห็นว่า บันทึกความเข้าใจฯ ดังกล่าว เป็นเพียงกรอบความร่วมมือทางด้านการศึกษาวิจัย หากจะมีการดำเนินการโครงการใดๆ เกิดขึ้น จะต้องมีการเสนอรายละเอียดโครงการพิจารณาร่วมกัน

๒.๕ กรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี (กรรมเจ้าท่า)

พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องในหลักการ และเสนอให้ตัดข้อ (j) Marine Surveillance ออก เนื่องจากสาระสำคัญส่วนใหญ่ของบันทึกความเข้าใจดังกล่าวเป็นความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การตรวจสอบหรือเฝ้าระวังทางวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม จึงน่าจะเป็นกิจกรรมที่สามารถรวมอยู่ในข้อ (d) Marine Scientific and Survey ได้ ซึ่งกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ตัดหัวข้อ (j) Marine Surveillance ออกแล้ว

๒.๖ กรมทรัพย์สินทางปัญญา

พิจารณาแก้ไขและเพิ่มเติมบทบัญญัติเรื่องความรับผิดชอบในการณ์ที่มีการนำทรัพย์สินทางปัญญาของบุคคลที่สามมาใช้ในโครงการความร่วมมือ และบทบัญญัติเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากการที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งนำทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากบันทึกความตกลงฯ ฉบับนี้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์

๓) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ได้ปรับปรุงร่างบันทึกความเข้าใจฯ แล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔) และ State Oceanic Administration พิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๔) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเสนอเรื่องดังกล่าวให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาลงนามถึงเลขานุการคณะกรรมการระดับน้ำดิน ตามหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๔๐๒.๔/๗๓๕ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๒ และได้นำส่งหนังสือดังกล่าวพร้อมสำเนา ๑๐๐ ชุด ให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการระดับน้ำดินที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๕) สำนักเลขานุการคณะกรรมการระดับน้ำดินที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๑๒๓๕๕ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ส่งคืนเรื่อง โดยขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาบทวนการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ เนื่องจากเห็นว่าเรื่องนี้ค้างการดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนานาน หากประสงค์จะดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป ขอให้จัดทำเป็นเรื่องใหม่เสนอสำนักเลขานุการคณะกรรมการระดับน้ำดินที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๑๒๓๕๕ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๖) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้ว เนื่องจากเรื่องดังกล่าวมีความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ State Oceanic Administration สาธารณรัฐประชาชนจีน เห็นควรนำเสนอเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการระดับน้ำดินที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓/๑๒๓๕๕

๓.๓ ความจำเป็นที่ต้องเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการระดับน้ำดินที่สุด

ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖-๙/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ “หนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๐ หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศทุกประเภทที่จัดทำขึ้นระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ ในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์อักษร และอยู่ภายใต้รับดับของกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะถูกบันทึกไว้ในเอกสารฉบับเดียวหรือหลายฉบับที่

เกี่ยวพันกันและไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไร” กรณีกระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นว่า ร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นการทำความตกลงความร่วมมือด้านทรัพยากรทางทะเลระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับหน่วยงานของจีน คือ State Oceanic Administration ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ จึงอาจจะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการตีริบอนดำเนินการให้มีผลผูกพัน และหากบุคคลที่จะเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทยไม่ใช้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ จะต้องได้รับหนังสือมอบอำนาจ (Full Powers) ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และเมื่อจัดทำในบันทึกความเข้าใจ แล้ว ให้ส่งต้นฉบับบันทึกความเข้าใจ มาเก็บรักษาไว้ที่กระทรวงการต่างประเทศด้วย ตามนัยมติคณะกรรมการตีริบอนเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

๒. เรื่องที่เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการตีริบอน

ประเด็นสำคัญที่เสนอเพื่อพิจารณา

การให้ความเห็นชอบและมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล

๓. การวิเคราะห์ผลกระบวนการลงมติคณะกรรมการตีริบอน

การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเลมีผลกระทบด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑ ผลกระทบต่อนโยบายรัฐบาล

ข้อดี

การลงนามบันทึกความเข้าใจ ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเล ตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และนโยบายด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึง นโยบายด้านการต่างประเทศ ที่จะดำเนินบทบาทเชิงรุกในการส่งเสริมความร่วมมือและขยายความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศ

ข้อเสีย ไม่มี

๓.๒ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

ข้อดี

ความร่วมมือทางด้านทะเล เป็นความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในด้านต่างๆ รวมถึง การสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล การบรรเทาและป้องกันพิบัติภัยทางทะเล การแลกเปลี่ยนข้อมูลและสารสนเทศทางทะเล รวมทั้งการสำรวจระยะไกลและดาวเทียมสำรวจมหาสมุทร ซึ่งจะส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทย

ข้อเสีย ไม่มี

๓.๓ ผลกระทบต่อการเงินและงบประมาณ

ข้อดี

ความร่วมมือในการสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลและเทคโนโลยีด้านสารสนเทศทางทะเล การสำรวจระยะไกลและดาวเทียมสำรวจ

มหาสมุทร สาธารณรัฐประชาชนจีน มีความพร้อมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งประเทศไทยจะประยุกต์งบประมาณในการลงทุนในด้านดังกล่าว หากดำเนินโครงการร่วม

ข้อเสีย ไม่มี

๓.๔ ผลกระทบด้านสังคมและการเมือง

ข้อดี

ความร่วมมือทางด้านทะเล เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย โดยมีความร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งในเรื่องการแลกเปลี่ยนการเยือน การแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ นักวิชาการ และทีมผู้เชี่ยวชาญ มีการจัดทีมสำรวจทางทะเลและทดลองทางวิทยาศาสตร์ร่วมกัน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความสามารถและถ่ายทอดแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดำเนินงาน

ข้อเสีย ไม่มี

๔. ข้อพิจารณา

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาแล้วเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการรัฐสภาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเลและเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบในบันทึกความเข้าใจฯ ต่อไป

๔.๑ ให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ State Oceanic Administration ว่าด้วยความร่วมมือทางด้านทะเลและเสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบในบันทึกความเข้าใจฯ ต่อไป

๔.๒ เห็นชอบให้คณะกรรมการรัฐมนตรีมอบอำนาจให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนามในบันทึกความเข้าใจฯ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำที่มิใช่สาระสำคัญในบันทึกความเข้าใจฯ ขอให้ผู้ลงนามสามารถใช้ดุลยพินิจในเรื่องนั้นๆ แทนคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจ (Full Powers) ในการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้ลงนาม โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการต่อไปได้ เมื่อรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบในบันทึกความเข้าใจฯ ตามข้อ ๔.๑ แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอด้วยความเห็นชอบด้วยเสียงเอกฉันท์

ขอแสดงความนับถือ

นายสุวadee กุนิกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๒๙๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๒๙๕